

Jak założyć stowarzyszenie lub fundację ?

Anna Pakuła-Sacharczuk

prezes

* Stowarzyszenie **KRIS**
Kreatywność
Rozwój
Innowacyjne
Społeczeństwo

PRZYCZYNA - dlaczego ?

CEL - po co ?

co chcemy osiągnąć ?

OSOBY - z kim ?

TERYTORIUM - gdzie ?

SPOSOBY - jak ?

USTAWA z dnia 7 kwietnia 1989 r.

Prawo o stowarzyszeniach

Preambuła cyt. „ W celu stworzenia warunków do pełnej realizacji gwarantowanej przepisami

KONSTYTUCJI

wolności zrzeszania się

zgodnie

**z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka
i Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych,**

umożliwienia obywatelom

równego, bez względu na przekonania,

prawa czynnego uczestniczenia w życiu publicznym

i wyrażania zróżnicowanych poglądów

oraz **realizacji indywidualnych zainteresowań”**

stowarzyszenia

**mogą reprezentować interesy zbiorowe swoich
członków wobec organów władzy publicznej,**

mają prawo wypowiedzenia się w sprawach publicznych.

STOWARZYSZENIE

jest **dobrowolnym**,
samorządnym,
trwałym zrzeszeniem
o celach **niezarobkowych**
samodzielnie określa swoje cele, programy działania, struktury
uchwala akty wewnętrzne dotyczące działalności.
opiera działalność na **pracy społecznej** swoich członków.
do prowadzenia swych spraw **może zatrudniać** pracowników,
w tym swoich członków.

Art. 3 Prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje

obywatelom polskim mającym pełną zdolność do czynności
prawnych i niepozbawionym praw publicznych.

Małoletni w wieku od **16 do 18** lat mogą należeć do stowarzyszeń i korzystać z czynnego
i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie zarządu stowarzyszenia większość muszą
stanowić osoby o **pełnej zdolności do czynności prawnych**.

Małoletni poniżej 16 lat mogą, za zgodą przedstawicieli ustawowych, należeć do stowarzyszeń
według zasad określonych w ich statutach, bez prawa udziału w głosowaniu na walnych
zebraniach członków oraz bez korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz
stowarzyszenia.

**Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie
małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.**

CUDZOZIEMCY ?

mający miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą zrzeszać się w stowarzyszeniach, zgodnie z przepisami obowiązującymi obywateli polskich.

niemający miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą wstępować do stowarzyszeń, których statuty przewidują taką możliwość.

Art. 5

Stowarzyszenia międzynarodowe mogą być tworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej według zasad określonych w ustawie.

ZAKAZANE !

jest tworzenie stowarzyszeń
przyjmujących zasadę
bezwzględności posłuszeństwa
ich członków wobec władz stowarzyszenia

Nikogo nie wolno zmuszać

do udziału w stowarzyszeniu lub ograniczać
jego prawa do wystąpienia ze stowarzyszenia.

Nikt nie może ponosić ujemnych następstw

z powodu przynależności do stowarzyszenia
albo pozostawania poza nim

Stowarzyszenie

ZWYKŁE

minimum **3** członków założycieli

dokument **REGULAMIN**

władze **PRZEDSTAWICIEL,**

lub **ZARZĄD**

organ nadzoru wewnętrznego

– **nieobowiązkowy**

wpis do ewidencji **STAROSTWO
POWIATOWE**

osobowość prawna tzw. ułomna

nie może prowadzić działalności
odpłatnej, ani gospodarczej

nie może mieć oddziałów terenowych

Stowarzyszenie

REJESTROWE

minimum **7** członków założycieli

dokument **STATUT**

władze **WALNE ZEBRANIE,
ZARZĄD**

organ nadzoru wewnętrznego **obowiązkowo
KOMISJA REWIZYJNA**

rejestracja **KRAJOWY REJESTR
SĄDOWY**

Osobowość prawna TAK

działalność odpłatna TAK

jeśli w statucie wpisano taką możliwość

działalność gospodarcza TAK

jeśli w statucie wpisano taką możliwość
i dodatkowo zgłoszono w KRS

oddziały terenowe może mieć,
jeśli w statucie wpisano taką możliwość

PODOBIENSTWA:

Stowarzyszenia ZWYKŁE i REJESTROWE

❖ podlegają nadzorowi Starosty Powiatu

mają:

- obowiązek posiadać konto, prowadzić ewidencję księgową, robić sprawozdania finansowe, składać deklaracje podatkowe CIT 8,
- możliwość zatrudniania pracowników,
- zdolność sądową, czyli mogą pozywać i być pozywane,*

mogą:

- ubiegać się o dotacje ze środków publicznych
- przyjmować darowizny
- organizować zbiórki publiczne

PODOBIENSTWA:

Stowarzyszenia

ZWYKŁE i REJESTROWE

od 2025 r. stowarzyszenie, którego przychody
za poprzedni rok nie przekroczyły

1 000 000 zł,

może prowadzić

Uproszczoną Ewidencję Przychodów i Kosztów

UEPIK

zamiast pełnej księgowości, a prowadząc UEPIK

nie ma obowiązku wysłać do US sprawozdań

finansowych

– warunkiem było wysłanie zawiadomienia do Urzędu Skarbowego do 31 stycznia 2025 r.

Stowarzyszenia zwykle posiadają zdolność sądową, czyli mogą pozywać i być pozywane i co z tego wynika ?

NIESPODZIANKA 11

która może się pojawić długo po założeniu stowarzyszenia, nawet wtedy, gdy członek nie należy do zarządu jest mało aktywny, a nawet zapomni, że jest członkiem stowarzyszenia

Członkowie stowarzyszenia zwykłego odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem za zobowiązania stowarzyszenia, jeśli egzekucja z majątku stowarzyszenia okaże się bezskuteczna.

UWAGA ! W stowarzyszeniach rejestrowanych w KRS odpowiada Zarząd, a dodatkowo istnieje organ kontroli wewnętrznej

FUNDACJA

podstawa prawna: Ustawa o fundacjach z dnia 6 kwietnia 1984 roku

minimum **1** członek założyciel

MAJĄTEK pieniądze, nieruchomości, papiery wartościowe

to element ustanowienia fundacji

trzeba iść do NOTARIUSZA

CEL powinien być konkretny

dokument **STATUT**

władze **ZARZĄD**

nieobowiązkowy organ nadzoru wewnętrznego

nadzór zewnętrzny sprawuje minister, kontrola – starosta

rejestracja **KRAJOWY REJESTR SĄDOWY**

działanie na rzecz swoich członków jest **NIEMOŻLIWE** = odbiorcami działań są wyłącznie osoby spoza organizacji

powód likwidacji: wyczerpanie środków finansowych, osiągnięcie ustanowionego celu

STOWARZYSZENIE rejestrowane w KRS

podstawa prawna: Ustawa Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 roku.

minimum **7** członków założycieli

majątek nie jest konieczny do założenia
CEL może być abstrakcyjny

dokument **STATUT**

władze **WALNE ZEBRANIE, ZARZĄD**

organ nadzoru wewnętrznego

obowiązkowo

KOMISJA REWIZYJNA

rejestracja **KRAJOWY REJESTR SĄDOWY**

działanie na rzecz swoich członków jest **MOŻLIWE** = odbiorcami działań mogą być również członkowie organizacji.

powód likwidacji: rozwiązanie zgodne ze statutem, lub gdy liczba członków spadnie poniżej 7

minimalne KOSZTY ZAŁOŻENIA FUNDACJI

jeśli fundacja **nie** prowadzi działalności gospodarczej

- Fundusz założycielski – **minimum 1000 zł**,
- Wpis do KRS – **250 zł**,
- Notariusz – **ok. 300 zł**.

jeśli fundacja **ma prowadzić działalność gospodarczą**

- Fundusz założycielski – **minimum 2100 zł**,
- Wpis do KRS i publikacja w Monitorze Sądowym – **100 zł**,
- Notariusz – **ok. 300 zł**.

Przy zakładaniu fundacji trzeba ponieść koszty, ale są też dobre strony:

Fundator po wpłaceniu funduszu
założycielskiego

nie ponosi odpowiedzialności
za zobowiązania fundacji,
- chyba że statut stanowi inaczej

Członkowie Zarządu Fundacji

nie odpowiadają prywatnym majątkiem
za długi fundacji
– z wyjątkiem zobowiązań podatkowych

Starostwo Powiatowe

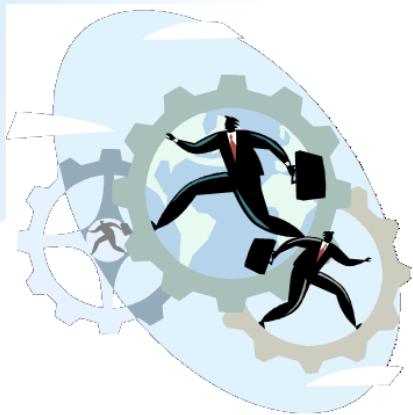
to tutaj należy zadzwonić lub udać się osobiście po informację na początek. Pracownik starostwa podpowie, jakie dokumenty będą potrzebne. Między innymi:

- **wniosek o wpis do ewidencji**
- **regulamin (nie statut), NIESPODZIANKA 1 brak podpisów i parafek**
jeżeli wniosek o wpis składa zarząd stowarzyszenia, podpisują go wszyscy członkowie zarządu. **Regulamin działalności stowarzyszenia musi być podpisany przez przedstawiciela lub zarząd.** Każda strona regulaminu musi być przez nich parafowana.
- **uchwały 3-4 (w zależności, jakich będziesz potrzebować),**
- **lista członków,**
wniosek o wydanie zaświadczenia (trzeba określić, czy odbierze się osobiście, czy urząd ma zaświadczenie wysłać pocztą) NIESPODZIANKA 2 nie zabraliśmy pieniędzy ani karty, bo wiemy, że
WPIS DO EWIDENCJI JEST BEZPŁATNY !
- a tu **trzeba zapłacić 17 zł za wydanie zaświadczenia o dokonaniu wpisu.**

RADA: Warto wcześniej zadzwonić i w Starostwie Powiatowym zapytać.

W ilu kopiach trzeba mieć przygotowane dokumenty ? W jaki sposób i ile trzeba będzie zapłacić ? Jak długo trzeba będzie czekać na zaświadczenie ?

Po wpisaniu do ewidencji **STOWARZYSZENIE ZWYKŁE JUŻ ISTNIEJE**, dostaliśmy zaświadczenie o dokonaniu wpisu ale to dopiero początek drogi, teraz czas na to, żeby odwiedzić

Urząd Statystyczny po numer **REGON**

NIESPODZIANKA 3 nie zabraliśmy ze sobą wszystkich **dokumentów**

Warto pamiętać, że trzeba zabrać ze sobą oryginały wszystkich założycielskich dokumentów oraz tych, które dostaliśmy od starostwa,

NIESPODZIANKA 4 zepsute ksero w urzędzie nie działa, a **kopie dokumentów** musimy zostawić, więc warto wcześniej porobić kserokopie i zadbać o to, żeby mieć oprócz oryginałów również po kilka kopii wszystkich dokumentów, żeby nie szukać w ostatniej chwili punktu ksero w okolicy

Urząd Skarbowy

po **NIP**

Numer Identyfikacji Podatkowej

Należy wypełnić wniosek NIP-2 oraz złożyć go w odpowiednim punkcie. Przy wypełnianiu tego druku trzeba podać **adres rejestracyjny stowarzyszenia**, ale może się zdarzyć, że to nie wystarczy.

NIESPODZIANKA 5 US może wymagać **umowy najmu lub zgody na nieodpłatne użytkowanie nieruchomości** z jej właścicielem, a dodatkowo

NIESPODZIANKA 6 okazania **dokumentu, że ta osoba jest właścicielem** danej nieruchomości, np. wydruk z ksiąg wieczystych lub zaświadczenie ze spółdzielni mieszkaniowej.

NIESPODZIANKA 7 US może poprosić także o informację, kto będzie prowadził **księgowość stowarzyszenia**. Warto już wiedzieć, z jaki biurem księgowym podpiszemy umowę i zlecimy prowadzenie księgowości stowarzyszenia.

Po co **NIP** ?

Służy do identyfikacji podmiotów prowadzących działalność musimy go mieć nawet, jeżeli dochody organizacji pochodzą tylko ze składek członkowskich lub przez jakiś czas nie mamy żadnych dochodów.

Będzie potrzebny w kontaktach z różnymi urzędami i instytucjami, np. przy:

- **zakładaniu konta bankowego,**
- **wypełnianiu wniosku o dotację,**
- **podpisywaniu umów z różnymi kontrahentami**

Organizacje rejestrowane w KRS uzyskują NIP automatycznie.

KRS przekazuje dane do Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników **CRP KEP.**

Wraz z decyzją o wpisie do KRS uzyskuje się identyfikator **NIP i będzie on dostępny na stronie **<https://ems.gov.pl>****

BANK żeby założyć KONTO i tu może nas czekać

NIESPODZIANKA 8 koszty prowadzenia konta

Ich wysokość może nas zaskoczyć, dlatego warto zrobić rekonesans, rozeznanie, odwiedzić kilka banków i zapytać o możliwość uzyskania zniżki dla społecznej organizacji prowadzącej działalność pożytku publicznego **NON PROFIT**

Będą potrzebne:

statut, wypis z KRS, dokumenty tożsamości osób zawierających umowę w imieniu organizacji.

NIESPODZIANKA 9 bank może wymagać listy członków z podanymi numerami PESEL i numerami dowodów osobistych, których nie wymagało Starostwo Powiatowe, bo tam wymagane były tylko imiona, nazwiska, adresy i podpisy. Aby nas to nie zaskoczyło, warto tę pierwszą listę dla starostwa przygotować od razu z podanymi numerami PESEL i numerami dowodów osobistych, inaczej może się zdarzyć, że będziemy musieli taką listę sporządzić ponownie.

Założyliśmy konto i co dalej ?

NIESPODZIANKA 10 trzeba wrócić do Urzędu Skarbowego i znów wypełnić **NIP-2** dokonać **zgłoszenia aktualizacyjnego** – podać w **US** numer konta

ewentualnie

AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

ARIMR,

żeby uzyskać numer identyfikacyjny EPE,

jeżeli planujemy w przyszłości np. pozyskiwać

?

dotacje od Lokalnej Grupy Działania

LGD

warto również od razu postarać się o taki numer – producenta rolnego,
ale to zależy od naszej specyfiki, terenu działania oraz celów statutowych

Biuro Usług Księgowych

w celu zawarcia umowy

i tu trzeba będzie podjąć decyzję w sprawie

czy **pełna** KSIĘGOWOŚĆ, czy **UEPIK**

Prowadzenie księgowości stowarzyszenia zwykłego jest określone ogólnie - stowarzyszenia miały obowiązek prowadzenia pełnej księgowości, a uproszczona księgowość była możliwa tylko w uzasadnionych przypadkach, ale od 2025 r.

uproszczona ewidencja (UEPIK) jest dostępna dla każdego stowarzyszenia zwykłego, którego przychody za poprzedni rok nie przekroczyły **1 000 000 zł**, pod warunkiem zgłoszenia tego wyboru do Urzędu Skarbowego

Uwaga ! Zaletą UEPIK jest brak obowiązku składania w US rocznych sprawozdań finansowych

Zarejestrowaliśmy stowarzyszenie w KRS

Mamy: statut, NIP, REGON, konto w banku, adres, księgowego

NIESPODZIAŃKA !! CRBR

w terminie do 14 dni od dnia rejestracji

a w razie późniejszych zmian w terminie 7 dni od dokonania zmiany
trzeba zgłosić do

Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych

informacje o osobach fizycznych kontrolujących
poprzez posiadane udziały lub prawo głosu wymienione

Stowarzyszenia zwykle nie mają takiego obowiązku

Muszą to zrobić

**wszystkie fundacje oraz stowarzyszenia
wpisane do KRS .**

Nie ma znaczenia wielkość, wysokość przychodów,
ani to, czy faktycznie prowadzą działalność.

Kim jest beneficjent rzeczywisty **CRBR** w organizacji pozarządowej

UWAGA !

Nie należy kojarzyć z powszechnie rozumianym pojęciem „beneficjenta” funkcjonującym w III sektorze i dotyczącym odbiorców naszych działań.

W rozumieniu

**ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy
i finansowaniu terroryzmu** jest to

każda osoba fizyczna

- sprawująca bezpośrednio lub pośrednio kontrolę nad klientem umożliwiającą wywieranie decydującego wpływu**
- na czynności lub działania podejmowane przez klienta,**
- poprzez posiadane uprawnienia, które wynikają z okoliczności prawnych lub faktycznych**
- lub każdą osobę fizyczną, w imieniu której są nawiązywane stosunki gospodarcze lub jest przeprowadzana transakcja okazjonalna.**

UWAGA !!!

Ustawa przewiduje dla NGO za niezgłoszenie w **14 - dniowym terminie** beneficjentów do CRBR, a także za podanie nieprawidłowych danych do

1 miliona złotych KARY dla organizacji,

i nawet do **50 tys. zł KARY** dla beneficjenta rzeczywistego, który nie dostarczył organizacji wymaganych informacji lub podał informacje nieprawdziwe.

Czy to koniec niespodzianek ? NIE !

Zarejestrowaliśmy stowarzyszenie w KRS. Mamy: statut, NIP, REGON, konto w banku, adres, księgowego, wpisaliśmy beneficjentów rzeczywistych do CRBR, chcemy działać, a tu

NIESPODZIANKA 12

w terminie do 21 dni od dnia rejestracji

Zarząd musi złożyć **NIP-8** z danymi uzupełniającymi do **US**

Trzeba podać dodatkowe informacje, np. :

- miejsce przechowywania dokumentacji rachunkowej,
- informacje o rachunku bankowym/rachunkach bankowych,
- data powstania obowiązku płacenia składek,
- data wyrejestrowania z ubezpieczenia ostatniej osoby, za którą płatnik ma obowiązek składania dokumentów ubezpieczeniowych,
- przeważający rodzaj działalności statutowej według PKD

Stowarzyszenie zwykłe

REGULAMIN

Minimalna zawartość wynika z przepisów

art. 40 ust. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach.

powinien zawierać informacje o:

- nazwie,
- celu lub celach i środkach działania,
- terenie działania i siedzibie,
- sposobie nabycia i utraty członkostwa,
- zasadach wyboru przedstawiciela lub zarządu,
- zasadach zmiany regulaminu,
- zasadach rozwiązania stowarzyszenia zwykłego.

UWAGA

Jeżeli wniosek o wpis do ewidencji składa zarząd stowarzyszenia, podpisują go wszyscy członkowie zarządu. **Regulamin działalności stowarzyszenia musi być podpisany przez przedstawiciela lub zarząd.** Każda strona regulaminu musi być przez nich parafowana.

Stowarzyszenie rejestrowane w KRS

czyli z osobowością prawną

STATUT

akt prawa wewnętrznego organizacji

- Rozdział I. Postanowienia ogólne**
- Rozdział II. Cele i sposoby ich realizacji**
- Rozdział III. Członkowie Stowarzyszenia**
- Rozdział IV. Władze Stowarzyszenia**
Walne Zebranie Członków
Zarząd
Komisja Rewizyjna
Rada Programowa ?
- Rozdział V. Jednostki terenowe**
- Rozdział VI. Majątek i gospodarka finansowa**
Sposób reprezentacji
- Rozdział VI. Postanowienia końcowe**

LISTA OBECNOŚCI

Zebranie Założycielskie Stowarzyszenia

.....
w dniu, w

nr	imiona nazwisko	nr telefonu email	data, miejsce urodzenia	PESEL	adres	Dowód osobisty nr	podpis
1							
2							
3							

Uchwała nr **1** /2025

Zebrania Założycielskiego

Stowarzyszenia

z dnia2025 r.

o założeniu Stowarzyszenia

.....

Zebrani na Zebraniu Założycielskim Stowarzyszenia
..... postanawiają założyć organizację
pozarządową, która przyjmie formę prawną stowarzyszenia,
i zostanie zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Podpisy:

.....

.....

Uchwała nr **2**/2025
Zebrania Założycielskiego
Stowarzyszenia
z dnia2025 r.

o przyjęciu statutu

Zebrani na Zebraniu Założycielskim Stowarzyszenia
..... przyjmują statut będący aktem prawa
wewnętrznego organizacji i dokumentem, który posłuży do
zarejestrowania stowarzyszenia w KRS.

Treść statutu jest załącznikiem do protokołu
z Zebrania Założycielskiego.

Podpisy:

.....

.....

Uchwała nr **3** /2025

Zebrania Założycielskiego

Stowarzyszenia

z dnia2025 r.

o wyborze Komitetu Założycielskiego

Zebrani na Zebraniu Założycielskim Stowarzyszenia

dokonali wyboru Komitetu Założycielskiego w następującym

składzie: 1.....

2.....

3.....

Komitetowi Założycielskiemu powierza się dokonanie rejestracji Stowarzyszenia w KRS. Upoważniają się też Komitet Założycielski do ewentualnego wprowadzenia w dokumentach składanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, zmian korygujących w przypadku, gdyby zmiany były wymagane przez sąd rejestrowy.

Podpisy:

.....

.....

Uchwała nr **4** /2025
Zebrania Założycielskiego
Stowarzyszenia
z dnia2025 r.

o wyborze Zarządu

Zebrani na Zebraniu Założycielskim Stowarzyszenia
..... dokonali w drodze głosowania, które
przeprowadzonego zgodnie z przyjętym statutem, wyboru Zarządu
w następującym składzie:

1. prezes
2. wiceprezes
3. sekretarz.....
-

Podpisy:

.....
.....

Uchwała nr **5** /2025
Zebrania Założycielskiego
Stowarzyszenia
z dnia2025 r.

o wyborze Komisji Rewizyjnej

Zebrani na Zebraniu Założycielskim Stowarzyszenia
..... dokonali w drodze głosowania, które
przeprowadzonego zgodnie z przyjętym statutem, wyboru Komisji
Rewizyjnej w następującym składzie:

1. przewodniczący
2. wiceprzewodniczący
3. członek

Podpisy:

.....
.....

ZEBRANIE ZAŁOŻYCIELSKIE

zaproszenia z podaniem daty i miejsca

przygotowanie

porządku obrad

PROJEKT STATUTU

LISTA OBECNOŚCI

przegłosowanie

porządku obrad

kto prowadzi zebranie

przegłosowanie

UCHWAŁ:

o założeniu Stowarzyszenia

o przyjęciu STATUTU

o wyborze Komitetu Założycielskiego

o wyborze Zarządu

o wyborze Komisji Rewizyjnej

Sporządzenie PROTOKOŁU z Zebrania

Założycielskiego ***PAMIĘTAĆ O PODPISACH ! ! !***

wypełniamy formularz KRS-W20 **Wniosek o rejestrację podmiotu**

w Krajowym Rejestrze Sądowym
FUNDACJA, STOWARZYSZENIE,
INNA ORGANIZACJA SPOŁECZNA LUB ZAWODOWA

KRS-WK

Zarząd i Komisja Rewizyjna

Załącznik do wniosku o rejestrację

lub o zmianę danych podmiotu

w rejestrze przedsiębiorców lub rejestrze stowarzyszeń, innych
organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych
zakładów opieki zdrowotnej

ORGANY PODMIOTU / WSPÓLNICY UPRAWNIENI DO
REPREZENTOWANIA SPÓŁKI

Dziękuję za uwagę

Anna Pakuła-Sacharczuk

prezes

* Stowarzyszenie **KRIS**
Kreatywność
Rozwój
Innowacyjne
Społeczeństwo